

Největší umělecký ...závod... POMNÍKÁŘSKÝ ve Spojených Státech vlastní Frank Svoboda

1215-31 So. 13th Street, Omaha, Nebraska
Za poctivou krajanskou službu ručíme.
Cenníky zašleme na požádání.

Námi hotovené sochy a pomníky jsou chloubou každého hřbitova

Velmi dojemně působí nádherný pomník nad hrobem zesnulých přátel a známých
Toť poslední pocta a nezapomenutelná upomínka drahým zesnulým
Dílny: V Omaha, Nebr., Council Bluffs a Dennison, Iowa

AMERIKA NEJDŘÍVE V SRDCÍCH NAŠICH!

Jak bylo zavedeno v Praze pití čaje

Obrázek z pražské revoluce. — Napsal K. Kukla.

Bylo to za nejprudší revoluční vířavý třináctého června roku osmačtyřicátého ve středu k večeru.

Generál Windischgraetz před několika hodinami zotřel střelbu z děl barikády na Příkopech a ve Ferdinandově třídě, několik studentů i granátníků bylo zabito, a vojsko egyptalo se vtrhnouti na Malou stranu.

Leč část Starého města kol Klementina ohrazená zbytkem barikád streměla dosud v cestě a zástupy studentů střežily ji jsouce hotovy k neuzhodnější obraně. Hlavní štáb povstalec obsadil věž u Kamenného mostu proti semináři i dřevěné Staroměstské mlýny a jich výdeově se utábořili v proslulé kavárně v lázních Královských, kterou krátce před tím převzal mladý pan Braithut po tak zvaném "českém králi", hostinském u "zlaté husty", Petru Fastroví.

Praha, proměněna v jediné šumné ležení válečné, ponořila se v noční temnotu, z níž měla být probuzena hřměním bombardujících děl z mariánského bastionu, rachotem strašné kanonády.

Přístup k Braithutově kavárně u Staroměstských mlýnů, ohnisku to celé revoluční chumelice, byl zatarasen od Nábřeží vysokou bastou, která zrobena jsouc z kamenných z dlažby vyrvaných, ze stolův, židlí, klad, pian, sudů a troskek nejrozdůrnějšího náradí, pňula se od mlýnské lávky až k rohu Colloredského paláce.

Od Mostecké věže, Platnéřské i Jesuitské ulice byl k ní přístup volný a hloučky mladých mužů v občanském satě i v pestrých stejnokrojích, se švédskými širokými širáký na hlavách, začerněných prachem i zbrocených krví proudili sem tam ustavičně, aby svla-

žili vyschlá hrdla douškem čerstvého nápoje.

V kavárni jižně, jejíž okna čelila na Vltavu k ostrovu Kampě, vrhel malebný ruch a rej!

Kdežto venku traskaly rány z ručnice a bambitek, hulalo se zde veselé v atmosféře plné tabákového dýmu, zpěvu, i ryčného pokřiku a za omšným stolkem v rohu, kde jindy sedávali klidně přisklepné kávy mladí přátelé Rieger, Trojan, Doucha, Tomek, Tyl, Mikovec a baron Villani, skupili se předáci pražských povstalec.

Zmoření dlouhým bdením a ponocováním dřímali zde na smrt ztrmácení studenti Láblinský, Voítel a Sladkovský, poblíž nich Fingerhut opřen o stěnu četl ohnivý článek "O právech lidských" z posledního čísla "Grenzboten", jež sem přinesl vídeňský rebel Uffo Horn, opodál v koutku pak konali válečné porady nejčervenější revolucionáři ramenatý silák Brádka, Arnold 'der Schneidige' a bledý, smělý, přehlivý technik Maux, o němž kolovala pověst, že z okna hotelu "u zlatého anděla" v Celetné ulici zastřelil choť komandujícího generála, krásnou kněžnu Windischgraetsovou.

Každý popíjel káva nebo čokoládu, poněvadž jiných nápojů tehdy v kavárnách nebylo, a vše egyptalo se nabít pušky a pospíšet zase na bojiště, když se v tom rozlély dveře z ulice a dovnitř vešel prudkým krokem malý, statný zavallitý muž, zasmušilého vzezření, oděný v jakýs eizý kroj, a třímající v pěsti dvě dalekonosných karabin.

Podivný cizinec, jehož obličej byl potřísněn krví a zamazan čouodem po střelném prachu, stanul uprostřed světnice, popatřil kolem divoce pronikavýma svýma očima, rozzechal mávnutím ruky krátký, černý plnovous a zježené kadeře, i uderiv pak pět stů do stolu, houkl hlasem hromovým:

"Čaj! . . ."
Všichni přítomní se ohledli, a kavárník Braithut, který jako oni divně to slovo jakživ neslyšel, poslal k neznámému sklepníka Žána, jenž mnoho eizích zemí zvanádoval, aby zjistil, co to vlastně

záhadný host poroučí.

Žán nespěle odkašlal, přiblížil se k cizinci a udělav hrozný kompliment, i sebrav všecku svou znalost řečí a hautýrek, spustil naň dotaz v bídné angličtině.

Neznámý se usklíbil, zaškarcedil, a když potom Žán v rozpacích počal koktat nějaký nesmysl po německu, zaskřípěl zuby a zahrml dmpnuv nohou, až se všecko otřásl:

"Čaj! Pašol! Hybaj! Stakan šaju!"

Sklepník Johan na smrt zděšen zbledl jak ubrousek a couvl i s panem Braithutem mezi studenty, kde hned nastala živá debata, jakou řečí ten podivín mluví, co chce a kdo to asi je! . . .

Z povstalec neznal nikdo jeho jména, leč mnozí zřeli jej ráno vřít se na každé barikádě, mlčky zápasit jim po boku, pamatovali se, že muž ten střelil granátníky, nabíjel studentům pušky, obvažoval raněné a bil se jako lev; náhle zmizel z jedné scény a vynořil se v jiné, jsa všude přítomen hrozný a stále bojující, svíraje v zubech nůž a v pravici dvě svých vražedných bambitek!

Pan Žán minil, soudě dle černých knírů, že je to vlásky karbonár, čaj že je nejspíš nějaké jídlo talijanské, a nedostane-li je dříve brzo, že je s to všecko kolem pobít a rozsekat! . . .

Pan Braithut trnul strachy a ehtěl již strašného hosta jít prosit za pardon, když v tom venku zazněl dusot kopyt, signál jízdní studentské hlídky, kdosi před vraty skočil s koně a na prahu se zjevila štíhlá postava Josefa Friče, praporečnicka rebelů.

Jedním skokem oetl se kavárník u něho, sdělil mu, co běží, a ukázav zoufale na neznámého, jenž seděl zamračen v rohu světnice, záseptal:

"Pro Boha vás prosím, Josífku! Vy tak všecko znáte a všemu rozumíte! . . . Tam ten hromotluk něco chce a říká tomu "čaj"! Nevíte, co to je?"

Josef Frič pohlédl na cizince, usmál se, poklepal na čelo panu Braithutovi a pak řekl dobrácky: "Ale, ale, tatíku! Což neznáte ruský! To je hauba! Čaj je přece

to, co máte tamhle napsáno na tabuli!"

Při těch slovech ukázal mladý praporečnick na "eenník nápojů", který visel na stěně a kde na prvním místě byl nápis:

"Kaiserthé pro prsa!
20 krejcarů."

Podotknouti dlužno, že až do těch časů, až do tohoto dne, nikdo v celé Praze neměl o čaji ani ponětí, a že to, co pod jménem "Kaiserthé" dělalo okrasu na stěněch restaurací, nikdo nepil leda když již měl duši na jazyku.

"Kaiserthé" právě tak jako "ajbisthé", zeměluč a heřmáněk patřilo mezi lektvary, k nimž, a to ještě s odporem, sáhli jenom senohotinári a pacientá s nejmírnějšími žaludky; vařilo se v hrnku jako divýzna, noslévalo se, nesladilo se a když ho někdo doušek do sebe vuntil, skroutila se mu hauba jak po utřechu.

Takovou delikatesu v hermannovcově-arsenikovém žánru sehnal také honem pan Braithut pro záhadného návštěvníka, leč když mu ji sklepník pan Žán na táčku prezentoval a osmahlý ramenáč bryndu ochutnal, skubl sehoz, vyskočil, vyvalil oči, vyplivl "čaj" na zem, otřásl se na celém těle a mrštil pak na zničehp číšníka pohléd lidojeda, proněš jakous strašnou pohrůžku a všecek rozžuren zmizel z kavárny . . .

Minuly den a noc . . .

Vojsko Windischgraetsovo soustředivši se u Prašné brány konalo přípravy k postupu, povstalec pak vyslal přední stráž směrem k Františku, aby pronikly za město a zvěděly, zda ečty národních gard z venkova táhnou seřídým síkům pražským na pontoc.

K této hlídce se přidružil také pan Braithut, opásev se dlouhou rezovaton šaví, tupou a zubatou, již mu půjčili bratři Magesové; trátil se však brzy zpět a všecek zaprášen, hladov a znaven pospíšel zas obaloužit hosty, jichž se v jeho stíněch ten den jen hemžilo.

Leč když vložil do kuchyně zkoprněl leknutím, a nad divadlem, jež spatřil, zježily se mu vlasy jak hřebíky.

Jeho panička, kuchařka i sklepníci lítali po všech koutech jak posedlí, uprostřed kuchyně pak u kamen stál hmotavý, umouněný obr, tajemný host od věerejška, jsa svlečen a maje rukávy nad lokte vykasány.

Mávaje rukama komandoval jak generál celý personál kavárenský, jenž o překot snášel cukr, sklenky a cedítka, když pak zhlédl pana Braithuta, lapl jej za límec, vtáhl jej k plotně, kde se v hrnečkové křokotem vařila, a zaklepav jím, vzkřikl straslivým kontrabasem: "Koukat! Hrome a peklo! To je čaj!"

Na to odstavil vodu z ohniště, vyňal z nápsní kapsy skvostnou stříbrnou sehránku, dal z ní štípec právého ruského čaje do konvice, vřil naň horkou vodu, secedil za chvíli odvar do velké sklenky, osladil jej, přilil do něho rumu, zapáchal směs a podav pak zlatoskvoucí, jasný mok panu Braithutovi, jenž zmněně sledoval celou proceduru, houkl:

"No? Haha! Co! To je čaj! To je charašo!"

Kavárník okusil, mlaskl jazykem, usmál se vyjvečen a nřel si ústa s náramným apitemem, po něm učinila tak četa studentů, — když pak eizince dav všem po česce "moku charašago" odkvapil opět bojovat k barikádám, obklopila mladá chasa otec Braithuta a s bouřným rannusem vzněsla žádost, aby jí hned zjednal nový trunek a ještě dnes před poslední rozhodnou bitvou s granatýry uspořádal jim "první pražský čajový večerek".

Ten okamžik byl nejkritičtější chvílí v celém životě pana Braithuta! On věděl, že v celé Praze strach než jeden křám, kde bylo lze koupiti štípeček listí čajového, závod lahůdkáře Chlumeckého v Železné ulici, ale k místu onomu vedla cesta přes pět barikád, eesta deštěm kulí, kde za každým krokem hrozila smrt.

Pan Braithut si vzpomněl na mladou choť, na své jediné dítě a srdce se mu v těle zachvělo, leč strach ten rázem zmizel, když pomyslíl, že má splnit poslední přání hochů, z nichž ráno z kruté seče nevyjde suad ani jediný!

Rozloučil se proto náhle, stiskl všem po řadě ruku, dal sklepník Zánovi hubičku a vzkřiknuv "Mládenci, na shledanou!" vyběhl na ulici, kde právě traskaly rány z ručnice a dešt kulí za hvizd z nábreží.

"Pan Braithut jde pro čaj! A žije!" zaburácel jáset studentů medik Brádka vyrazil okno houkl mávnuv kloboukem: "To! Na shledanou!"

"Ah, milý chlapče," podotkl technik Maux, pokrčiv ramena: "Já myslím, že čaj pít nebudem! Považ jen — pět barikád! Boj začíná! Náš kavárník se nevrátí živ a zdrav!"

Pan Braithut zatím přikřeven zemi, proběhl obloukem domu v dle lázní, unikl kulím, jež mu k blavy svíštěly, syčice, pištěce no buzečie temně jak roj včel, zahnu do Jesuitské ulice, přešel čty barikády a prodrav se pátou, ehtl se na Staroměstském náměstí.

Až dosud hučel se všech strkřik, praskot a rachot výstřelů leč v tu chvíli všecko náhle umklo, a kolem se prostřelo hrobo ticho, teskno, děsivě ticho hřtovní.

Pana Braithuta pojala hrůza! Kamkoli pohlédl, všude bylo mrtvo, pusto a liduprázdno; v olem ohromném prostranství nelo živé duše; jen hejno sivých hlubů kroužilo vzduchem a šelo křídél jich zvyšoval ještě přisnost onoho místa němého, budí ho dojem strašidelný.

U patníku před radnicí lež mrtvola mužné stařeny zabité stpem bomby, jež sem náhodou léla; zohavené tělo zebračehoulené v klubko, bylo potřísněno krví, zafatě ruce byly sepi a zjeví ústa ve vřasčitém obličej zdlá se otvírati k strašnému křiku! Pan Braithut se zach jak osika, přimhouřil oči, aby musil zřítí ten děsný zjev i prnuv kvapně do Železné ulice, vžil ke kupei Chlumeckému, by jej štvály furie; když pak za chvíli vrátil, čouhal mu z psy spodků velký žlutý kornou rezného papíru.

To byl poklad, pro nějž se dal na výpravu, to byla celá za